

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum Dulia per species distinguatur? 4

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

nem, refertur in eam, in quantum est imago. Et ideo quandoque est alius motus specie in imaginem, & motus in rem. Sic ergo dicendum est, quòd honor, vel subiectio dulix respicit absolutè quandam hominis dignitatem. Licet enim secundum illam dignitatem fit homo ad imaginem vel similitudinem Dei, non tamen semper homo quando reuerentiam alteri exhibet, refert hoc actu in Deum. Vel dicendū, quòd motus qui est in imaginem, quodammodo est in rem: non tamen motus qui est in rem, oportet quòd sit in imaginem. Et ideo reuerentia quæ exhibetur alicui, in quantum est imago Dei, redundat quodammodo in Deum. Alia tamen est reuerentia quæ ipsi Deo exhibetur: quæ nullo modo pertinet ad eius imaginem.

ARTIC. IV.

Utrum dulia habeat diuersas species?

545
3. d. 9. q.
2. ar. 2.
li 9. c. 2.
30. 5.

AD quartum sic proceditur. Videtur, quòd dulia habeat diuersas species. Per duliam enim exhibetur honor proximo. Diuersa autem ratione honorantur diuersi proximi, sicut rex, pater, & magister: vt patet per Philosophum in * 9. Ethic. Cum ergo diuersa ratio obiecti diuersificet speciè virtutis, videtur quòd dulia diuidatur in virtutes specie differentes.

¶ 2 Præterea, Medium differt specie ab extremis, sicut pallidum ab albo & nigro. Sed hyperdulia videtur esse medium inter latram & duliam. Exhibetur enim creaturis quæ habent specialem affinitatem ad Deum, sicut beatæ Virgini, in quantum est mater Dei. Ergo videtur quòd dulix sint species differentes: vna quidè dulia simpliciter, alia verò hyperdulia.

¶ 3 Præterea, Sicut in creatura rationali inuenitur imago Dei, ratione cuius honoratur, ita etiam in creatura irrationali inuenitur vestigium Dei. Sed alia ratio similitudinis importatur in nomine imaginis, & nomine vestigij. Ergo etiam oportet secundum hoc diuersas species dulix attendi; præsertim cum quibusdam irrationalibus creaturis honor exhibeatur: sicut ligno sanctæ Crucis & alijs huiusmodi.

SED

SED contra est, quòd dulia contra latriam diuiditur. Latria autem non diuiditur per diuersas species. Ergo nec dulia.

RESPONDEO dicendum, quòd dulia potest accipi dupliciter. Vno modo, communiter, secundum quòd exhibet reuerentiam cuiuscumque homini, ratione cuiuscumque excellentiæ: & sic continet sub se pietatem & obseruantiam, & quâcumque huiusmodi virtutem, quæ homini reuerentiam exhibet. Et secundum hoc habebit partes specie diuersas. Alio modo potest sumi strictè, prout secundum eam reuerentiam exhibet seruus domino. Nam dulia seruus dicitur, vt dictum est *. Et secundum hoc non diuiditur in diuersas species; sed est vna specierum obseruantia, quam Tullius * ponit: scilicet quòd alia ratione seruus reueretur dominum; miles ducem; discipulus magistrum; & sic de alijs huiusmodi.

ar. 3. l. u-
ius quas.
l. 2. de in-
uen. in s.
4. ante fi-
nem lib.

Ad primum ergo dicendum, quòd ratio illa procedit de dulia communiter sumpta.

Ad secundum dicendum, quòd hyperdulia est potissima species duliæ communiter sumptæ. Maxima enim reuerentia debetur homini ex affinitate, qua m. habet ad Deum.

Ad tertium dicendum, quòd creaturæ irrationali in se consideratæ, non debetur ab homine aliqua subiectio vel honor: quin potius omnis talis creatura est naturaliter homini subiecta. Quòd autem crux Christi honoratur, hoc fit eodem honore, quo Christus honoratur; sicut purpura Regis honoratur eodem honore quo Rex: vt Damascenus * dicit in tertio libro.

ex li. 4. c.
12. & li.
3. c. 8. &
32.

QVÆST. CIV.

De obedientia, in sex articulos diuisa.

¶ Eius considerandum est de obedientia.

¶ Et circa hoc queruntur sex.

¶ Primo, vtrum homo debeat obedire homini?

¶ Secundo, vtrum obedientia sit specialis virtus?

¶ Tertio, de comparatione eius ad alias virtutes.

¶ Quar-

SED